

Lindevej i gamle dage

Historisk gadevandring på Lindevej i Dalum

Udgivet af Dalum-Hjallese Lokalarkiv & Lokalthistoriske Forening

Tekster og billedvalg: Henrik Bjerregaard, Karin Grønning og Jytte Raun, 2017

En guidet gadevandring på Lindevej i Dalum.

På vejen fortælles gadens historie med udgangspunkt i disse stop:

Indhold

1. Stop 1: Fåborgvej. Dalum år 1900	2
2. Stop 2: Lindevej 8. De første huse	3
3. Stop 3: Vester Allé. Bebyggelsen og beboerne	4
4. Stop 4: Erik Bøggs Sti. Dans i Fruens Bøge	7
5. Stop 5: Kvickly. Brugsen har en lang tradition i Dalum	7
6. Stop 6: Lindevej 65. Fruens Bøge Cementvarefabrik	8
7. Stop 7: Jernbane Allé. Cykelbanen i Fruens Bøge	9
8. Find materiale om din vej	11
9. Tidslinje	12
10. Læs mere her	12

Stop 1: Fåborgvej. Dalum år 1900

Op til 1900 tallet var Dalum et udpræget landbrugsområde med få bebyggelser. Langt hovedparten af jorden var ejet af den store jordbesidder på Christiansdal Hovedgård – det nuværende Dalum kloster.

Dette ændredes med anlæggelsen af Dalum Papirfabrik i 1874, og fra århundredskiftet voksede indbyggertallet markant som følge af industrialiseringen. Fra 1870 til 1930 voksede Dalums indbyggertal fra 761 til 5.317. Der blev derfor behov for boliger til arbejdere, håndværkere og handlende.

Oprindelig var Fåborgvej, Dalumvej og Skovalléen de eneste veje i Dalum.

På grund af det stigende indbyggertal blev en række nye villaveje anlagt fra 1900 til 1916 og udgjorde det oprindelige Fruens Bøge kvarter.

De fleste huse var 2-familieshuse, hvor ejeren lejede førstesalen ud, og hvor kælderen blev benyttet til erhverv.

- Lindevej 1900 – forlænget i 1911
- Thordals Allé 1910
- Jernbane Allé 1911
- Lykkeshåbs Allé 1912
- Eyvinds Allé 1912
- Bøgedals Allé 1912
- Fredens Allé 1912
- Solvej 1913
- Fruens Bøge Allé 1916

Anlæggelsen af Lindevej påbegyndtes i 1900 og gaden er et typisk eksempel på de villaveje i Dalum, der blev anlagt efter århundredskiftet. Vejen blev anlagt på Christiansdals mark langs jernbanen til Svendborg.

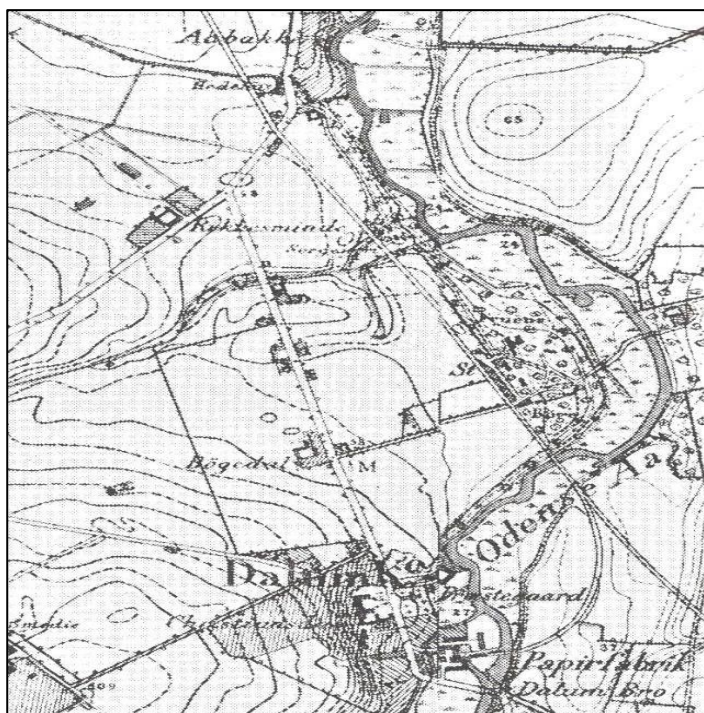
Husene var oprindeligt beboet af selvstændige håndværkere og arbejdere – heraf mange papirarbejdere fra Dalum Papirfabrik.

Der boede mange personer i hvert hus. I 1933 boede i alt 287 personer på Lindevej svarende til gennemsnitligt 5 personer pr. hus. Husene var attraktive, fordi de fleste huse havde store, lange nyttehaver, og fordi kælderen ofte kunne anvendes til værksted. I den sydlige ende af Lindevej blev etableret enkelte større erhvervsvirksomheder, bl.a. Sanderum Plovfabrik og Fruens Bøge Cementvarefabrik.

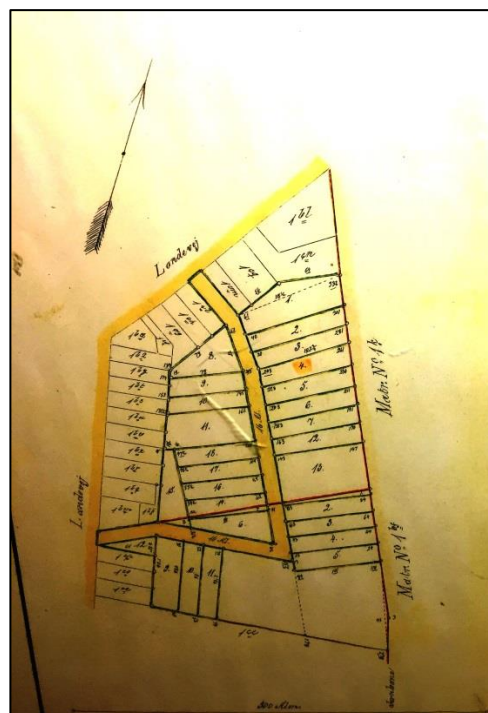
Denne folder beskriver en gadevandring ned ad Lindevej med udgangspunkt i, hvordan Lindevej så ud i gamle dage. Turen starter ved Fåborgvej og slutter ved Jernbane Allé, hvor der omkring årtusindskiftet lå en stor cykelbane!

Stop 2: Lindevej 8. De første huse

Lindevej hed oprindeligt Fredriksens Allé og var opkaldt efter en lokal slagtermester. I 1922 blev vejen omdøbt til Linde Allé, og i 1936 omdøbt igen til det nuværende navn Lindevej efter vedvarende pres fra Odense Kommune, der allerede havde en vej, der hed Linde Allé.

Dalum 1883. Dalumvej hed oprindeligt Ravnsgyden og gik fra Fåborgvej ud til Christiansdal Hovedgaard - det nuværende Dalum Kloster. Skovalléen var en markvej der gav godset adgang til Fruens Bøge Skov. Der fandtes kun få huse i Dalum på dette tidspunkt.

Første udstykningsplan for Lindevej og Vester Allé fra 1900 omfatter Vester Allé og det første stykke af Lindevej. Jorden blev udstykket af Christiansdal Hovedgaard.

De første huse på vejen fra 1901 og 1902 er karakteriseret ved at være lavere end de senere større muremstervillaer, der blev den typiske bebyggelse i Fruens Bøge kvarteret frem til 1940'erne. I 1911 blev vejen forlænget ud til Jernbane Allé

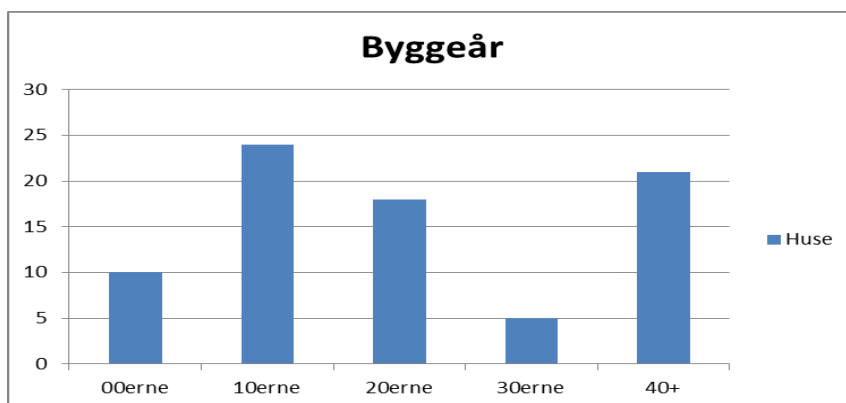
Lindevej 8 i 1952. Mange huse på Lindevej fik tilbygget garage i takt med, at beboerne fik bil.

Lindevej 8 i 40'erne. Værktøjsmager Einar Larsen boede i huset og havde maskinværksted i kælderen i mange år.

Stop 3: Vester Allé. Bebyggelsen og beboerne

De første huse på Lindevej blev bygget i 1901, og i de næste 30 år blev den største del af Lindevej udbygget med villaer, medens den sydlige ende blev anvendt til erhvervsformål. Da cementwarefabrikken og de øvrige erhvervsbygninger lukkede i 1975, blev den resterende del af vejen bebygget med rækkehuse.

Husene på Lindevej er bygget i perioden 1900 til 1930, og gennemsnitsalderen er cirka 84 år. De 21 bygninger opført efter 1940 er placeret på de tidligere industrigrunde og bygget i hhv. 1980 på cementwarefabrikken grund og i 2003 på Fyns Service Udlejnings grund.

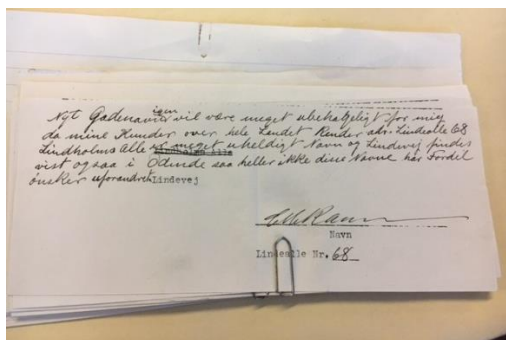
Perfektkøbmanden på hjørnet af Lindevej og Fåborgvej

Butikken blev i 50'erne drevet af fru Nielsen og husmoderen handlede "på bog" – det vil sige at indkøbene blev skrevet ned og regningen betalt hver måned når husfaderen havde fået løn. På denne del af Dalumvej fandtes mange butikker, bl.a. slagterforretning, fiskehandler, to bager, en vin-og tobaksforretning og Tatol med et bredt udvalg af legetøj og pynteting.

Ud fra Odense Vejviser kan man få et godt overblik over, hvem der boede på Lindevej i starten. I vejviseren vises titel og navn på alle "husstandsoverhoveder" – det vil sige mændene.

I alt boede der 287 beboere på Lindevej i 1933 – i gennemsnit 5,1 personer i hvert af de 56 huse. To tredjedele af husene på vejen var to-familiers huse, hvor ejeren ofte boede i stuelejligheden. Ejerne var typisk håndværksmestre og handlende f.eks. skræddermester, købmand eller rentier. Lejerne på første sal var typisk arbejdere, f.eks. papirarbejder, postbud og murersvend. Men også en del arbejdere ejede huse – en femtedel af husene på Lindevej var i 1933 ejet af arbejdere.

Hvad skal vejen hedde?

På stemmesedlen i 1938 fra Lindevej 68 er skrevet:

"Nyt Gadenavn igen vil være meget ubejligt for mig da mine Kunder over hele Landet kender adr. Lindeallé 68. Lindeholmsallé er meget uheldigt Navn og Lindevej findes vist også i Odense saa heller ikke disse Navne har Fordel. Stemmer uforandret!

Lindevej hed oprindeligt Frederiksens Allé opkaldt efter en lokal slagtermester. I 1922 skiftede vejen navn til Linde Allé, idet vejen på dette tidspunkt var beplantet med lindetræer. I 1935 anmodede Odense Kommune ved Stadsingeniør Rygner Dalum Kommune om at ændre vejnavnet, da Odense Kommune havde en vej af samme navn, og fordi posten derfor ofte blev fejlmodelt.

Denne navneændring faldt imidlertid ikke i beboernes smag, og først efter en fornyet rykker fra Odense Kommune besluttede Dalum Sogneråd i 1938 at afholde en skriftlig afstemning blandt beboerne om et navneskifte fra Lindeallé til enten Lindeholms Allé eller til Lindevej.

Afstemningen endte med stort flertal for "Lindevej" og sognerådet besluttede, at dette skulle være vejnavnet fremover.

Stemmesedlerne fra afstemningen i 1938 vidner om en livlig debat om vejens navn og det urimelige i at skulle ændre gadenavn, fordi Odense Kommune havde en vej med samme navn.

Beboerne på Lindevej i 1933

Kilde: Odense Vejviser 1933. Ejeren er mærket med en stjerne.

Lindevej hed Lindeallé i 1933

Lindeallé

Lindeallé - Dalum

m, 287 Beb. Dalum S. 7. Valgkr.

← Faaborgvej →

- 1 (1dh,9) Hansen Johannes, Fabrikarb.
*Petersen M, Enke
- 3 (1di, 9) *Lohmann A M, Chauffør
Clausen Chr., Murersv. 1
- 5 (1dk, 13) *Fischer K, Enke
- 7 (1dl, 14) *Knudsen C, Rentier
- 9 (1fg, 13) *Hansen H J, Arbmd.
Mouritzen M H P A, Maskinarb. 1
- 11 (1ds, 13) *Hansen S J, Konsulent
Hansen R, Fyrbøder
- 13 (1dr, 13) *Petersen K, Murer
Madsen H M, Papirarb. 1
- 15 (1dq, 12,5) Jørgensen Katrine, Fru
- 17 (1fk 1fm 1fn, 18) *Henriksen C,
Overbetjent
Rasmussen N R A, Maler
- 19 (1fl, 18,5) Hansen H, Bødker
*Hansen L, Fyrbøder
Nielsen H, Papirarb. 1

Vestre Allé →

- 21 (1eo, 16) *Erikson E, Repræs. St.
Rasmussen S, Partikulier 1
- 23 (1oo, 22,5) Jørgensen J Th. P H,
Desinfektor St.
Jochimsen H M, Drejerm. 1
- 25 (1vq, 15) *Steffensen H C, Formd. St.
Rasmussen R V, Snedkersv. 1
- 27 (1æn, 22) Corneliusen S, Købmd. St.
*Hansen J, Papirarb. 1
- 29 (17æ, 15) Hansen J Møller, Tømrer
- 35 (1mq, 18) Hansen H N P, Købmd. St.
*Jørgensen Mariane V, Enkefru 1

Lykkeshaaabs Allé →

- 37 (1mh, 18) Hansen A, Møllersv. St.
*Petersen C, Postbud 1
- 39 (1mg 1vo, 16) Cederstrøm N J,
Skræderm.
Cederstrøm H, Syerske
- 41 (1abb, 17,5) Løvenstein A, Forret-
ningsf.
Kühnell V A, Arbmd. 1
- 43 (1abg, 15,5) *Hansen R, Murerm.
Andresen A J, Købmd. 1
- 45 (1abe, 14,5) Hansen K M, Tømrersv.
- 57 (1su, 18)

Solvej →

- 65 (1sæ m.fl., 24) *Nielsen C, Tømrerm.

← Jernbaneallé →

← Faaborgvej →

- 2 (1k 1rp, 10) *Jørgensen Stine, Enke
Nielsen V, Arb.ske
- 4 (1ez, 13,5) *Englund C, Skråderm.
- 6 (1db, 10) *Andersen P, Arbmd.
- 8 (1dc, 13) Møller H, fhv. Skråderm.
- 10 (1dd, 10) *Jørgensen K S, Lagerarb.
Petersen K M, Formd. St.
- 12 (1de, 10,5) Nielsen Sofie, Enke
*Hansen C, Værkstedssass. 1
- 16 (1df 1dg, 18) *Thuesen K, Partikulier
- 18 (1dm, 17,5) *Hansen N C, Partikulier
Johansen M, Frk.
- 20 (1fh, 11) *Madsen H C, Arbmd.
Sørensen J P, Papirarb. 1
- 22 (1gf, 13) Hansen H P, Rentier St.
Andersen S Aa., Malersv. 1

Lindeallé

- 24 (1dn 1ds, 13) *Jørgensen M K, Enke
Jørgensen L M, Frk.
- 28 (1do, 10) *Selskov C J A, Værkfører
- 30 (1dx, 9) *Olsen N, Bødker
- 32 (1dy 1fy, 16) *Koefoed A, Maskinarb.
Rasmussen A S, Lagerarb.
- 34 (1næ, 21) *Heje K, Rentier
Valbjørn P F T, Lærer
- 36 (1bz, 16) Jørgensen V, Enke
*Thayssen K, Fru
Bendixen Aage, Repræs.
- 38 (1bf, 21) *Djursaa A P, Lærer
- 40 (1vx 1xh, 12) *Christoffersen J,
Rentier
Sørensen N, Enke
- 42 (1rk 1rl, 15) Sørensen Joh. E, Arbmd.
*Been P, fhv. Stationsbest.
- 44 (1uy, 14,5) Hansen E K M, Enkefru
Jensen K B, Maskinarb.
- 46 (1si, 13,5) *Hansen C J, Toldfunkt. St.
Hansen H M, Typograf 1
- 50 (1hh 1mm, 11,5) *Hansen C, Fyrbøder
Nydam H H, Handelsmd.
- 52 (1hq 1ml, 10) *Christiansen R, Arbmd.
- 56 (1mk 1mu 1y, 15,5) *Hansen H L,
Gartner
Skov Th., Skomager
- 58 (1mo, 13,5) Frydendahl J P F,
pens. Stationsforst.
- 60 (1mf 1sa, 14) *Madsen E M, Enke
Borchsenius F, Tømrer
- 62 (1vz, 19) *Andersen-Wilse A, Fru St.
Thygesen S F, Arbmd.
- 64 (1or 1os 1vg, 20) *Bloch M J,
Telegrafkontrollør
- 66 (1oq, 16) *Hansen C, Overværkf.
Hansen A K, Enke
— A D, Kontoristinde
- 68 (1as 1iq, 38) *Rasmussen C M,
Fabrikant
Hansen R, Partikulier
- 70 (1rb 1ta, 17) *Eriksen P, Handelsmd.
Petersen L P, Tømrerm.
- 74 (1mx, 17) *Larsen L T, Partikulier
Christensen T M, Rentrice
- 78 (1ov, 17) Johansen R, Arbmd.
*Brandt H C, Murerfmd.
Larsen L M, Boghold.
(1ig, 28) Fruens Bøges Cementvare-
fabrik, J K Jacobsen

← Jernbaneallé →

Stop 4: Erik Bøghs Sti. Dans i Fruens Bøge

I slutningen af 1800 tallet blev det på mode i de største danske byer at forlyste sig med dans og anden underholdning i nærliggende skove og grønne områder. I Odense var det især til Fruens Bøge, at det bedre borgerskab spadserede til dans om søndagen. I 1899 afholdtes 23 dansedage – med 3 til 4.000 gæster på de gode dage.

Restaurant Røde Hus

Røde Hus lå på Skovalléen ved jernbaneoverskæringen – hvor der i dag er en legeplads. Restauranten ophørte i 1959. Især de unge og folkelige kom på Røde Hus – medens de fine kom i Skovlyst, arbejderne i Sorgenfri og håndværksmestre på Carlslund.

Restaurant Skovlyst

Restaurant Skovlyst lå på den sydlige side af Skovalléen, der hvor der i dag er P-pladser. Restauranten var for de bedre stillede og havde fast orkester om sommeren. Kommunen ejede alle restauranterne i Fruens Bøge Skov

For at betjene de mange gæster, havde der siden midten af 1800-tallet eksisteret en række skovrestauranter i Fruens Bøge Skov. Da Odense Kommune købte skoven i 1875 fulgte restauranterne med.

Omkring 1900 lå der i alt syv restauranter i og ved Fruens Bøge skov: Omkring jernbanestationen lå Skovpavillonen og restaurant Carlslund, restaurant Skovlyst og restaurant Røde Hus. Ved Å-fartens anløbsbro i skoven lå den store Restaurant Sorgenfri og ved indgangen til skoven Bondestuen og Restaurant Esplanaden – det nuværende Skødekonto på Sdr. Boulevard.

Danseaftenerne fortsatte efter århundredeskiftet men døde langsomt ud op til 2.verdenskrig.

Stop 5: Kvikly. Brugsen har en lang tradition i Dalum

Den første brugsafdeling i Dalum åbnede i 1914 i kælderen i ejendommen Dalumvej 58. I 1921 rykkede den over på den anden side af Jeppesensvej (Dalumvej 54) og senere til en ny opførte ejendom på Dalumvej. Denne afdeling blev i 1970 erstattet af Kvikly, som i 1989 blev en del af Dalumcentret.

Dalumcentret udgør med sine 8 butikker (herunder Kvikly og Fakta) tyngdepunktet for detailhandelen i Dalum

Dalum Brugsforenings afdeling i kælderen i Dalumvej 58, hvor den havde til huse i perioden 1914 – 1922.

Brugsforeningens personale foran indgangen til den nyindrettede afdeling på Dalumvej 54 i 1938.

Stop 6: Lindevej 65. Fruens Bøge Cementvarefabrik

Den sidste del af Lindevej ned mod Jernbane Allé var oprindelig tørvelager for Dalum Kommune men blev senere overtaget af Fruens Bøge Cementvarefabrik. Fabrikken havde cementvarelager på vest siden, hvor Lindevænget ligger i dag, og på østsiden ud mod jernbanen.

Cementfabrikken lukkede i 1975, og området blev udstykket til Lindevænget og rækkehusene på østsiden af Lindevej.

Fruens Bøge Cementvarefabrik på Lindevej 80. Cirka 1945

Luftfoto af Fruens Bøge Cementwarefabrik på Lindevej cirka 1960. Fabrikken havde lager ved siden af villaen – det nuværende Lindevænget - og på hele området overfor ned mod jernbanen, hvor der i dag er rækkehuse.

Plovfabrikken Sanderum lå i starten af århundredet på Lindevej 68 overfor Kwickly. I midten ses fabrikkens grundlægger Mathias Ramussen. Plovfabrikken fik guldmedalje og æresdiplom ved verdensudstillingen i Bruxelles i 1910. Plovfabrikken blev senere købt af Fyens Camping, Kravlegård og Serviceudlejning.

Stop 7: Jernbane Allé. Cykelbanen i Fruens Bøge

I 1890'erne var interessen for cykelløb stor. Derfor tog Fyns Cykle Union initiativ til at etablere en ny cykelbane - og på grund af de mange skovgæster i Fruens Bøge var det naturligt at anlægge cykelbanen ved Fruens Bøge station. Fyns Cykle Union købte derfor en mark overfor stationen. Banen var i alt ikke mindre end 340 meter lang - og hævet 180 cm i svingene. Banen gik således fra stationen helt op til midten af den nuværende Jernbane Allé.

Til åbningsløbet 2. juni 1894 kom der 1.600 tilskuere. Ud over tilskuerentre tjente cykelbanen på totalisatorspil, hvor man kunne spille på de enkelte rytteres placering. I takt med at indtægterne øgedes, indførte man løb for professionelle, hvor de vindende cykelryttere fik op til 40 kr. i præmie.

Cykelbanen i Fruens Bøge med stationen i baggrunden

Thorvald Ellegaard
Eneste dansker med 6
verdensmesterskaber

I 1895 blev der lagt cement på banen, der derefter blev af en sådan kvalitet, at banen blev benyttet til danmarksmesterskaber – i stærk konkurrence til Ordrup banen i København. Den inderste del af banen blev anvendt af Odense Idrætsklub til løbekonkurrencer.

Find materiale om din vej

Hvis du vil finde materiale om din vej, kan du henvende dig i Dalum- Hjallese Lokalarkiv, Historiens Hus i Odense, på biblioteket eller søge på nettet:

- I lokalarkivet kan du bl.a. finde oplysninger om
 - Arkivalier og billeder fra vejen – i alt over 8.900 fra Dalum
 - Vejsager fra tiden før kommunesammenlægningen i 1970
 - Kort over Dalum-Hjallese
 - Gadenavne og deres oprindelse i Dalum-Hjallese
 - Dalum Sogns historie – 4 bind udgivet i 1968
- I Historiens Hus kan du bl.a. finde oplysninger om
 - Beboernes navne og stilling i Odense vejviser fra 1933 til 1963
 - Avisudklip om gaden fra Fyns Stiftstidende og Fyns Tidende og lokalaviser
- På nettet kan du bl.a. finde oplysninger om
 - Lokalhistoriske billeder på www.arkiv.dk
 - Ejendomsdata på den statslige hjemmeside <https://www.ois.dk/>, der bl.a. indeholder ejendommens opførelsesår.
 - Byggesager på alle ejendomme på www.weblager.dk
 - Avisomtale på www.Fyens.dk for oplysninger efter 2000

Lykkeshåbs allé med Lindevej i baggrunden cirka 1925

Tidslinje

1200 Første spor af kirke og nonnekloster i Dalum
1536 Dalum kloster overtages af kongen efter reformationen
1840 Dalum er et landbrugsområde. Christiansdal gods ejer det meste af Dalum.
1840 Skovforeningen stiftes af Kammerherre Benzon fra Christiansdal Gods
1874 Dalum Papirfabrik etableres
1875 Dalum sygekasse oprettes
1876 Odense Kommune køber Fruens Bøge af Christiansdal inklusiv de fem restauranter.
1876 Fruens Bøge station og Svendborgbanen åbnes.
1882 Odense Å-fart etableres med dampbåd fra Munke Mose til Fruens Bøge
1882 Brugsforening oprettes på Papirfabrikken
1888 Frihedsstøtten opsættes ved indgangen til Dansepladsen
1894 Cykelbanen i Fruens Bøge opføres overfor Fruens Bøge station
1898 Cykelsti til Odense – Danmarks første cykelsti
1899 Skovforeningen afholder 23 dansedage. 3-4.000 gæster på gode dage.
1900 Lindevej og Vester Allé udstykkes
1901 Første huse på Lindevej – der dengang hed Frederiksens Allé.
1901 Thorvald Ellegaard verdensmester første gang
1895 2.pinsedag bliver fast åbningsløb på Fruens Bøge Cykelbane
1896 Tilskuerrekord på cykelbanen med 4.500 tilskuere
1905 Socialdemokraternes 1.maj demonstration afsluttes på engen
1908 Cykelbanen giver underskud
1909 Dalum Kommune udskilles fra Sanderum Kommune
1909 Socialdemokratiet får flertal i den nye Dalum Kommune
1910 29. august afvikles sidste løb på cykelbanen med 3.000 tilskuere
1910 Cykelbanen nedlægges og Jernbane Allé udstykkes
1911 Centralskole i Dalum
1922 Frederiksens vej skifter navn til Lindeallé
1936 Lindeallé skifter navn til Lindevej
1970 Dalum Kommune sammenlægges med Odense Kommune
1970 Kvikly åbner på Dalumvej
1989 Dalumcentret åbner - med et kundeopland på 22.053

Læs mere her

- Årsskrifter for Dalum-Hjallese Lokalhistoriske Forening
- Barndomsminder fra Lindevej i 1950'erne af Jytte Ravn. Årsskrift 2013.
- Dalum - Hjallese Bogen. Anders W. Berthelsen, 2009
- Dalum Sogns Historie i 4 bind. Jacob Hansen og Knud Mortensen, 1965 - 1968
- Banecykling i Odense – Thorvald Ellegaard. Cykling Odense 2013
- Lystskoven Fruens Bøge i 1890'erne. Udgivet af Dalum-Hjallese Lokalarkiv 2016

BLIV MEDLEM AF
Dalum-Hjallese Lokalhistoriske Forening
Mail navn, adresse og telefonnummer til dahjarkiv@stofanet.dk –
så modtager du et girokort og seneste nummer af foreningens
årsskrift ☺